BİR MİSKET LİMON BİR DE KÂMİLE

NİHAN ÖZEBEOĞLU

ÖTÜKEN

/ otukennesriyat

YAYIN NU: 2014
EDEBÎ ESERLER: 1032

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NU: 49269

ISBN: 978-625-408-589-5

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50

Genel Müdür: Ertuğrul Alpay

Genel Yayın Yönetmeni: Göktürk Ömer Çakır

Editör: Oğuzhan Murat Öztürk

Kapak Tasarımı: Damla Acar

Kapak Resmi: Feyza Ay

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: Unifset Basım Yayın Sanayii ve Ticaret Ltd Şti
Yakuplu Mah. 194. Sok. Nu:1 / 159 3. Matbaacılar Sitesi
Beylikdüzü-İstanbul Tel: (0212) 875 37 85
Sertifika Nu: 72541

İstanbul - 2024

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

Nihan Özebeoğlu: 1986 yılında Kütahya'da doğdu. Lisans eğitimini Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngiliz Dili Eğitiminde tamamlayan yazar, yüksek lisans eğitimini Dumlupınar Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim dalında Yabancılara Türkçe Öğretimi üzerine aldı. Öyküleri *Öyle Olsun*, *Aşkar, Kayıp Kayıt, Söğüt* ve *Ayarsız* dergilerinde yayımlandı. Halen MEB bünyesinde İngilizce Öğretmeni olarak görev yapan yazar, 2020 yılında Eskişehir Sanat Derneği tarafından düzenlenen 2.Neşet Tınaztepe Öykü Yarışması'nda "Durak" isimli kısa öykü metniyle mansiyon ödülüne ve yine 2022 yılında Luna Yayınları bünyesinde organize edilen 3.Öykü Ve Küçürek Öykü yarışmasında "Fıstıki Firuze" adındaki kısa öykü metniyle mansiyon ödülüne layık görüldü. Ek olarak, 2021 yılında Çarşamba Belediyesi tarafından yapılan öykü yarışmasına "Turgut Terzihanesi" isimli kısa öykü metniyle katılan yazar, yarışma sonuçlarına göre ilk 10'daki yerini aldı. Ne zaman mizahi metinler kaleme alsa zihninin içinde ışıl ışıl bir kır düğünü beliriveren yazar, gülmelerin golgi cisimciğinden endoplazmik retikuluma kadar tüm insani hücre birikintilerine iyi geldiğini düşünüyor.

İÇİNDEKİLER

BİR MİSKET LİMON BİR DE KÂMİLE / 11

TENEŞİRE GELESİCE / 19

ŞENBÜLBÜLLER / 27

ELLİ İKİLİK RESMİYE / 35

İFAKAT KAYGISIZ'LA UĞUR BÖCEĞİ / 41

FIRTINALAR KOPARSA KOPSUN / 49

VEFASIZ FINDIK FİKRİ APARTMANI / 57

JULIET SACİDE / 65

NURİ'MDEN NURİ'NE / 73

ŞİPPİRİK RUKİYE / 81

OKAYİ YAMAŞİTA KOMBAMBA / 89

TÖVBE DE KIZIM / 95

MEFARET ABLANIN ALTIN GÜNÜ / 103

EDEPSİZ HAYRETTİN ÖMRÜMÜZÜ MAHVETTİN / 111

MUAZZEZ'İN TARİF DEFTERİ / 119

MAHMUR DİKİM EVİ / 127

ÖMÜR İLİK SOĞANI / 135

GÜLSENE BİRAZ YAMUK DEDE / 143

BEN DE / 150

BİR MİSKET LİMON BİR DE KÂMİLE

Değerli dostlarım Rümeysa Demir ve Mevlüt Demir için.

Sene miladi 1993. Mevsimlerden kış, aylardan da şubat. Bir garip salı öğleden sonrası, annem Kâmile, küçük halam Seyyare ve ortanca yengem Ferdane ile bizim Uskurtepe'deki evin hemen karşı çaprazındaki sokakta haldır huldur yürüyoruz. Üzerinde "Kalp Hastalıkları Mütehassısı Şecaattin Elitetik" yazan asortik levhayı görünce "Şükür" diyor annem, "Evden çıkana kadar hâl olduk," diye de dört köşe eşarbını sıka sıka ekliyor. Yalnız, kapısında beklediğimiz Doktor Şecaattin bey amca değil. Bilakis, Şecaattin amcanın evlere şenlik karısı Hümeyra Elitetik. Kendi ağzından çıkan şekliyle de "Hümerya." Hümeyra yengeyi mizah öykülerinden çıkma kadın grubumuza kattığımız gibi Seyyare halanın bir an önce koca bulması için "Buldumcuk Dede"ye gideceğiz. Fikir, Hümeyra yengeden. Ferdane'yle dayımın arasını yapan da bizzat o olduğundan güvenilirlik katsayısı oldukça yüksek.

Miladi 93 demek; uzaktan kumandalı, tüplü televizyonu olan mutlu azınlık için, başlangıcında "Niyetimiz kimseyi kırmak değildir. Şurdakini buraya koymak değildir," diye nağmeli nağmeli şarkıların söylendiği Oya Başarlı, Levent Kırcalı "Olacak O Kadar" programıyla Lütfiyeli, Mükremin Çıtırlı "Bir Demet Tiyatro" demekti. Yine aynı yıl, Eurovision şarkı yarışmasına Burak Aydos'un söy-

TENEŞİRE GELESİCE

Doksan beş senesinin Haziran ayında, Kenan Doğulu gencecik yüz ifadesi ve omuzlarına kadar inen jöleli saçlarıyla "Tak etti canıma, gel yanıma, gül yüzlü yarim gülsene bana," diye şarkılar söylerken, Bahtışen ailesinin tek taş hükmündeki biricik kızları olan ben, nam-ı diğer Afife Bahtışen, üniversite sınav sonucumu dört göz, dört kulakla beklemekteydim. Uyuz postacı, içimi kelebeklendiren sarımtırak zarfı getirdiğinde ay çekirdeği eşliğinde Kaygısızlar dizisini izliyordum. Titreyen on parmağımın onuyla birden açtığım zarfın içinden çıkanların ne dediği çoktan belliydi. Afife Bahtışen, yaklaşık üç ay sonra İstanbul yolcusuydu. Başka bir deyişle, doksanlı şen yılların en hızlı diş hekimlerinden biri yetişmek üzereydi. Başarım aile meclislerinde nesilden nesile aktarılacaktı. Konu komşunun ezik çocuklarına ömrüm oldukça emsal teşkil edecektim. Büyük ihtimalle, ödül olarak da aylardır hayalini kurduğum yaz tatiline kavuşacaktım. Bir plaj dolusu yakışıklı genç, dönemin trendi İspanyol paça kot pantolonlar ve vatkalı tişörtler beni beklemekteydi. Aman Allah'ım masal gibi bir yaz olacaktı! Ardından gelecek olan havalı İstanbul günlerini saymıyordum bile. Sol yanımda çiftetelli çalıyor, o bitince de aynı odacıklarda kasap havası başlıyordu. Hayat Afife'ye güzeldi. Maria Mercedes'in ya da Rosalinda'nın doksan beş model Kütahya şubesiydim. Kulağımın tepesindeki çiçeklerle yaz boyu dans edip pembe dizi senaryo-

ŞENBÜLBÜLLER

Gençtik, güzeldik, neşeliydik. Zamanı, mekânı fark etmez hiç. Şimdi olduğu gibi ta o zamanlarda da, yani ta o zamanlar derken pireler tellal develer berber iken dönemleriyle büyük patlamadan az biraz sonrasını kast ediyorum, saydıklarımın üçü herhangi bir kadın topluluğu için ardışıklı anılınca kurak topraklarında suyla temiz hava bulunan yeni yetme gezegen etkisi yapıyordu. Pluto kadar bilinmeye muhtaç, Venüs kadar kadın, Satürn miktarınca da süslüydük. Yörüngemizde dönenlerle yörüngemize girmek için yanıp tutuşanların haddi hesabı yoktu. Çetelesini tutmaya üşendiğimiz pürneşe günlerimizle ateş böcekli yaz akşamlarımız vardı bir. Ölümle yokluk, hastalıkla ayrılık hiç gelmeyecek gibiydi. Tozpembesi gönüllerimizle her yerde çekmeyen yeni yetme akıllarımızın bilip gördüklerinin toplamı, hepi topu var olanlarla alakalıydı. Yoklukla zerre miktarınca işimiz yoktu. İpanalı gülüşlerimizle, üç kat fırfırlı, puantiyeli eteklerimiz ve vatkalı, jarse bluzlarımızla kendi göklerimize merdiven kuruyorduk. Biz asla azalmayacak, asla noksan kalmayacaktık. Sonsuza dek, doksan bir senesinin herhangi bir yerinde şen bülbüller olarak boy vermeye, çiçek açmaya devam edecektik. Zaten "Şen bülbül" diye anılan gencecik bedenlerimiz değildi sadece. Bizim asıl, soyadlarımız Şenbülbül'dü. Ben Fazilet Şenbülbül, ablam Meryem Şenbülbül ve yapbozun ayrılmaz parçası, biricik amca kızımız Mehtap Şenbülbül ola-

ELLİ İKİLİK RESMİYE

Kıymetlim Nesrin Eren için.

En havalı mutfak gerecinin hacdan gelen çırpı bacaklı beyaz mikser olduğu, binler binler takipçili sosyal medya butiklerinin yerine mahalle konfeksiyoncularının revaçta olduğu, en bilindik arama motorlarının henüz dünyaya teşrif etmediği doksanlar Türkiye'sinde, şimdikinden çok daha pratik, elverişli ve de berrak yaşam yolları vardı. Misal, süslenmek için tek renk, tek marka rujlar her işimizi görüyordu. Gelincik çiçeği rujun altında yaldızlı çerçeve içinde "üç" yazıyordu ve zikrettiğim kırmızılı ruj mahalledeki tüm kozmetikçilerde bulunabiliyordu. Göz kenarı, göz üstü, göz yanı, öncesi, sonrası diye ayrılmıyordu cilt bakım malzemeleri. Üç numara ruj hem dudakları hem de yanakları al al boyuyordu. Dertler kuş kadar, kalplerse güllaç içi gibi tertemiz ve de leziz olduğundan hoyratça yaşlanmıyorduk. Yüzler isli puslu, eller karalı bereli değildi. Küslüklerse üç günden fazla sürmüyordu, öpünce de hemencecik geçiyordu. Biz Susam Sokağı izleyerek hazır etmiştik kendimizi hayatın çetrefilli kısımlarına. En şer kısımlarımızla bile süt beyazıydık. Kötülüğe niyet etsek, çamurun içine taş koyduğumuz gibi taşı avucumuzda sıkılardık. Sonrasında da, kıyamayıp arkadaşımıza değil apartmanın en arka duvarına atardık. Zaten iyi olmaktan ziyade iyi kalmak önemliydi. Buna da gözlerimizdeki tozpembe

İFAKAT KAYGISIZ'LA UĞUR BÖCEĞİ

"Ümitler hayatı ileriye doğru götürüp uzatırlarsa, hatıralar da bizi gerilere götürerek hayatın geçmiş yıllarını doldururlar; bu da bir nevi uzamak demektir."

Halit Ziya Uşaklıgil

Ahırı belediye zabitleri tarafından hunharca yıkılan Bekir dayının intikam maksadıyla inekleriyle beraber belediye binasını basarak koridorları samanla doldurup yüzyılın protesto eylemini gerçekleştirmesinden on gün kadar sonraydı. Olay tüm kasabada günlerce konuşulmuş, mahalle kahvelerinde Bekir dayı ve ineklerinin gıyabında yığınla söylenti çıkmıştı. Bekir dayının mı yoksa ona eşlik eden öfkeli inek topluluğunun mu daha suçlu olduğuna bir türlü karar verilememişti. Bahsettiğim trajikomik suç hadisesi, doksan altı ilkbaharının en azından bizim oralar için en fenalı olanıydı. Hem ailecek hem de kapı önü, minderli, çaylı çekirdekli arkadaş muhabbetlerinde hadiseyi hatırlayıp hatırlayıp gülüyorduk. Ya da gülüp gülüp hatırlıyorduk. İfakat Kaygısız'ın gelmeden gidesice kartpostalının evimize ulaştığı vakit de "*Neşeli Günler*" tadındaki cumartesi akşamı ziyafetimizin tam ortasındaydık. Yıllar sonra, yani yıllar sonra derken, sofradan birer birer eksilenlerin yokluklarının ince kabuklu yara olduğu, ilk renkli fotoğraf karelerinin ciltli fotoğraf albümlerinden acılı bir "*cırt*" sesiyle çıkarılıp gözyaşlarının sel olduğu gelecek zamanlı

FIRTINALAR KOPARSA KOPSUN

"Nikâh masasına oturdun işte. Dayanmak çok zormuş böyle sevince. Bımtıs, cımtıs, dımtıs."

"Helal olsun be Mithat abi! İçimizi delik deşik ettin yine! Ne varsa sende var! Abim benim!"

Yeryüzündeki insan miktarınca hüzün savma yöntemi mevcuttur. Hepsini birden anlatmaya yedi cilt ansiklopediyle iki kamyon kitap lazımdır. Fakat, en bilinen iki tanesi derdini cemi cümleye anlatıp sohbetin sonunda gazı kaçmış uyduruk bakkal gazozu gibi kalakalmakla mevcut keder yokmuş gibi davranmaktır. Bahsettiğim yöntemlerden ilki hastanelerin acil servis hizmetlerini andırır. Kısa vadeli iyileştirmeler yapıp hastayı savar. Ertesi sabah yeniden belirme ihtimali yüksek olan yaralı bereli hâllerle katiyen ilgilenmez. Amma, ikincisi öyle değildir. İnsanoğlunun çoğu bilir gibi yapsa da anca azdan azı uygular. Hüzün yokmuş gibi davranıp, tam donanımlı antikorlarla hayata devam etmek mangal gibi yürek ister. Böyle zamanlarda da ya kek yapıp alt kattaki huysuz nineye ikram edersin ya da doksan altı senesinin dört bir mevsiminde boy veren piyanist şantör Mithat Çiçek gibi org çalıp şarkı söylersin. Sen, Ümit Besen'den "I love you, I love you. Do you love me? Yes, I do," diye şarkılar söylerken neşelenen davetliler, bu yolla kabuk bağlayan geçmiş zamanlı aşk itiraf nağmelerine inceden selam ettiğini bilmezler mesela. Bir Allah bilir. Bu da daha hayırlı olandır zaten. Çünkü, insan ilk dünya gü-

VEFASIZ FINDIK FİKRİ APARTMANI

"Dolaptaki kıyma bile dört günde bozulurken
duygular nasıl dipdiri kalabiliyor?"

(Ezgi Mola/Kocan Kadar Konuş)

Doksan bir senesinin sonbaharının şimdikine benzeyen bir sepet dolusu tarafı vardı elbet. Örneğin, kavanoz kavanoz turşu kurmak, tarhanalık hamur yoğurmak, balkon demirlerinde patlıcanla biber kurutup kuruyanların esen rüzgârla beraber salınmalarını izlemek, şekerli sakızın şekerinin bitip de ağızda bıraktığı yavan tat, sonra pazar sabahı salına salına gidip gazeteyle altı pütürlü çarşı ekmeği almak yine çok revaçtaydı. Sosyal medyamızla modemlerimiz yoktu bir. Paylaşmak deyince akla konu komşuyla, eş dostla olan geliyordu. Fotoğrafları, kısacık, anlamlı anlamsız videoları değil olan biteni beğeniyorduk. Onu da yedi kat el duyana dek dillendirmiyorduk. İçimize atıyorduk sevdiklerimizi. Ve "içine atmak" sözlükteki karşılığına inat burdan ta gökkubbeye dek iyi gelip iyi ediyordu. Sevgiyi dillendirmek şüphesiz mühimdi. Amma velakin, doz aşımına uğrayınca da bitpazarına dönüveriyordu sevenin kalbi. Özene bezene dikilen üzüm bağlarının çerden çöpten farkı kalmıyordu bir nevi. Lafın özü, has Bursa ipeği menşeli, az dinlendirmeli sevgilerimiz vardı bizim kışın üşütmeyen yaz gelince de terletmeyen. İki binlerin kör kuyularından maziye dönüp bakınca zihinleri çelen, dudakları gülümseten diğer önemli

JULIET SACİDE

"İşin gücün zevzeklik." Annem.

"O nereden çıktı ayol? Rıfkı enişteni de sevdim tabii. Sevmesem varır mıydım iki kocadan sonra? Âlemsin Makbule! Kur'an getir bari de el basayım."

Pıddırı pıddır pıddırı pıddır.

(O sırada Sacide halanın tombul avuçlarında üç eşitsiz parçaya bölünen Ayşe kadın menşeli taze fasulye topluluklarından çıkan sesler.)

"Ne bileyim ben Sacide hala? Sürüde güzel tosun Rıfkı enişteyi sevdin, mübarek yorulacağım diye aldığı nefesi vermeye üşenirdi. Ondan önceki Muharrem enişte de gönlün vardı. Ta en başta nikâhlandığın Şükrü abiyi demiyorum bile! Gönül gönül değil ayçiçeği tarlası. Nereye bassan adam kellesi. Hepsi de sapından kökünden bizim mahalleden ha. Ele de varmaz hiç! Ay dur abdestim bozuldu gülerken. Fasulyeyle senin yüzünden ikindi kaçacak. Ayşe kadın bir, Juliet Sacide iki!"

Paddırı pat pat paddırı pat pat.

(Ablam Makbule bozulan abdestini tazelemek için banyoya koştururken doksan dört model yolluğun üzerinde takunyalarının çıkardığı sesler.)

NURİ'MDEN NURİ'NE

Legolarla incecik belli, sopa bacaklı Barbie bebekler popülerliğini yitireli az biraz olmuştu. Dönemin bütün yeni yetme gençlerinin iki koca ayva büyüklüğündeki tetrisi vardı. Son derece modern oyuncağımızın ekranında, siyahlı kareler çizip başarılı olursak cihazın pilli bölümünden yükselen "cırık cırık" sesine maruz kalıyorduk. Sözünü babasına geçirebilenlerin ya da anneannesi hacca gidenlerin tetrise ek olarak bir de sanal bebekleri vardı. Ortalama bir çocuğun avuç içi kadar olan bu dijital oyuncak da sözde hayvanlarımıza göz kulak oluyorduk. Sanal bebeğimizin ne zaman ne kadar uyuyacağından beslenmesine kadar her şeyinden biz sorumluyduk. Unutkanlığım sebebiyle canını teslim eden üç adet japon balığım, intihara yeltenen bir adet çim adamım son olarak da bitlenmesine sebep olduğum bir adet muhabbet kuşum mevcuttu. Canlılar dünyasına verdiğim ve vereceğim olası zararlar düşünülünce en iyisi teselliyi sanal bebekte aramaktı. Tetrisim ve sanal bebeğim Nuri'yle iç güveyden hallice bir kız çocuğuydum. Çocuk derken yavaştan az hızlı büyümekte olan bedeniyle başa çıkmaya çalışan, ördek vurma oyununda en sonda sırıtıp duran sinsi köpeğe her seferinde sinir olan, az sivilceli, bol atarlı giderli versiyonundan bahsediyorum. Mayıs ayına yenice girdiğimiz 1995 yılının ilk cumartesisinde civildeşen doğa, piyasa fiyatının beş katı fiyatına satılan papaz erikleri, Mükremin Çıtırlı Bir Demet Tiyatro ve Nuri'yle hiç de fena

ŞİPPİRİK RUKİYE

Moda denince akla yalnızca *Burda* dergisinin geldiği, doksanlı yılların görünürde küçük ölçekli gerçekte yeni yıkanmış nevresim ferahlığı barındıran kışlarından herhangi birisiydi. Yalnızca kıyafetlerimiz değil, hayatlarımız da OMO kokuyordu. Deterjan reklamlarındaki peluş ayıcık birçoğumuzda yoktu. *Bizim Aile* dizisindeki ikizlerin pespembe Barbie bebek evi en kocaman haset sebebimizdi. Kinder marka çikolatayla çikolatanın içinden çıkan el kadar oyuncak marketteki en üst raftaydı. Hem boyumuz hem paramız yetmiyordu. Kivi, gıyabında kucak dolusu söylentinin olduğu, çeyrek altın kıymetinde, içi yeşil dış kabuğu kibirli bir meyveydi. Zatı muhteremi tüplü televizyonlarımızda seyrediyor fakat kendisine bir türlü dokunamıyorduk. Sadık dostlarımız gelincik elmasıyla Adana karpuzuydu. Amma velakin, bunca olmazın içinde, Akdeniz'e paralel uzanan Toros dağları miktarınca mutluyduk. Almanya'daki eşin dostun yaz aylarında getirdiği Milka çikolatalarla sağ sola caka satıp pazar sabahları Alf izliyorduk. Hem mutlu olmasak annelerimizin kırmızı rujlarını kaçırıp kaçırıp yanaklarımıza allık yapar mıydık?

Yılbaşına sayılı günlerin olduğu o hafta her zamankinden daha karlıydı. Caddeler yüzüne havuç sıkıştırılmış envaiçeşit kardan adamla doluydu. Etrafın buram buram közlenmiş kestane koktuğu bugünlerde, okullar valilik emriyle sık sık tatil ediliyor, biz dantel yakalı, mavi önlüklü

OKAYİ YAMAŞİTA KOMBAMBA

"Normallik asfalt yol gibidir. Yürümesi rahattır,
lakin tek bir çiçek bile açmaz üzerinde."
Van Gogh

Doksan beşi doksan altıya bağlayan o bol tombalalı, karlı, uzaktan kumandalı yılbaşı gecesinin üstünden tam tamına altı ay kadar geçmişti. Geçen altı aya *Milliyet Kardeş* dergisinden *Hey Girl*'e bir çırpıda geçiş, okuldaki ne kadar tipsiz çocuk varsa hepsinin gelip çıkma teklifi etmesi, odamdaki koskocaman Fen Lisesi Sınavlarına Hazırlık Test Kitabı gibi zımbırık ayrıntılar sığmıştı. Miladi takvim altı haziran cuma civarlarındayken dört mevsimin dördünü birden gösteren rengârenkli sınıf panomuz, sosyal bilgiler dersi için hazırladığımız tarhanalı, bulgurlu ödevlerimiz ve pır pır eden çocuktan az büyük yüreklerimizle sıradaki yaz tatiline hazırdık. Bu yıl da okul bandosuna seçilememiş, folklor ekibiyle yetinmek zorunda kalmıştım. Zorunlu çiftetelli oynadığım terlemeli provaların tümünde aklım hep majör kızla elinde sallayıp durduğu bastonumsu şeydeydi. Müzik dersinde ise *Helvacıoğlu* etiketli flütümden yalnızca ıslık benzeri sesler çıkarıp öğretmenimizi yıl boyunca deli etmeyi başarmıştım. Serçe parmağım ne yapıp ne etsem de flütümün son deliğine yetişmiyor, çırpı bacak heyecanlarımla da birleşince tir tir titremekle yetiniyordu. En büyük korkum tükürüklerimin flütümden dışarı fırlayıp beni

TÖVBE DE KIZIM

Pul koleksiyonu yapan pos bıyıklı Yeşilçam neslinin ikinci göbekten torunlarıydık. Kendimizi bildik bileli eş dostla mektuplaşıp, belirli gün ve haftalarda sağa sola kartpostal yolluyorduk. Simli pullu yılbaşı tebrik kartlarıyla güllü kokulu mektup kâğıtları dönemin favorisiydi. Mektup gönderirken ağız kısmını üç kez uhuladık mı en kallavi güvenlik önlemlerini almış oluyorduk. Kartpostallara gelince, onları gizlemeye gerek bile duymuyorduk. Yeryüzü şimdiki hâline kıyasla bol şerbetli tulumba tatlısı gibiydi de ondan. Üniversite yerleştirme sonuçlarının tesadüfi sabah postasıyla geldiği bol karambollü, çok gülmeli bu yıllarda selamlaştığımız komşularımızdan gizliden gizliye tırsmıyorduk. Katillerle hırsızların hepsi gazetelerin üçüncü sayfalarında gizliydi. Piknik ikindilerinde, onların da üzerinde çekirdek yiyip çay içince sorun kökten çözülmüş oluyordu. İstisnai az kötüler hariç, çoğumuz gözüktüğümüz gibiydik. Sivilceli, tazecikten genç kız bedenlerimizin dışı midemize kadar uzanan boru paça kotlarla, vatkalı tişörtlerle bir de halkalı küpelerle kaplıydı. Peki ya içleri? Tertemizdi, çamaşır suyuyla yıkanmış gibiydi sol yanlarımız. Sinekkaydı gönüllerimizle, Sezen Aksu pop kasetleriyle, TV kanallarında izlediğimiz pembe diziler adedince aşka, âşık olmaya hazırdık. Hem de pürdikkat, pürneşe. Kötülük de vardı var olmasına ama daha az duyulduk, daha az bilindik olduğundan acıtmıyordu. Gıyabında konuşmayınca kendisine aşina olmuyor, aşina olmayınca da bilmiyorduk dünyanın

MEFARET ABLANIN ALTIN GÜNÜ

"Ah, aşçılık okulunda öğrendiğimiz bir şey varsa," dedi Bayan Pürneşe omuz silkerek, "o da şudur ki yanık kenarlar ve kayış gibi kekler en iyilerimizin başına bile gelebilir. O zaman yapılacak tek şey kolları yeniden sıvayıp başka bir şeye başlamaktır, derim. Düzeltemeyeceğin şeyler için sızlanmanın âlemi yoktur."

(Ickabog / J.K. Rowling)

Uçları çiçek işlemeli İspanyol paça pantolonlarımız, boncuklu tişörtlerimiz ve gitgide kocamanlaşan çocuksu bedenlerimizle neşeli doksanların mütebessim kızlarıydık. Havalı görünmekten kastımız rengârenk kazaklarımızı belimize bağlayıp kasketlerimizi ters takmaktan ibaretti. Lambada dansını yenice bırakmış, Makarena'ya başlar gibi olmuştuk. Odalarımız Ricky Martin posterleriyle doluydu. Öte yandan, kalplerimiz hakkında hiçbir fikrimiz yoktu. Kalp deyince aklımıza gelenler fen bilgisi dersinde öğrendiğiniz dört odacıkla, hatıra defterlerimizin kalp şeklindeki minikli anahtarlarından ibaretti. Zaten bilmemek başlıca huzur sebebiydi. Büyüdükçe anlayacak, anladıkça ağlayacaktık. Hiçbirimiz çevrimiçi değildik, evde de değildik yalnız. Sokaklar bizle doluydu, bir cırt cırtlı cüzdanlarımız boştu. Onları da dolu göstermenin yolunu bulmuştuk. Vesikalık fotoğraf koleksiyonu yapıyorduk avaz avaz. Biriktirmek en mühim etkinliğimiz idi. Kokulu ödev defteri, nikah davetiyesi, gazoz kapağı, peçete… Ele avuca gelen ne kadar

EDEPSİZ HAYRETTİN ÖMRÜMÜZÜ MAHVETTİN

7 Aralık 1959'da Mudurnu'nun Hiçbilmez kasabasında beş çocuklu bir çiftçi ailesinin altıncısı olarak dünyaya gelen Hayrettin Şadilli'nin hayattaki en mühim mahareti ikna etmekti. Vücudundaki az sayıdaki tüyün en belirgin olanı şeytan tüyüydü. Cazip adamdı Hayrettin, kapıdan içeri girdiğinde bakışların özellikle dişi olanları üstüne çevrilir, ettiği alengirli laflarla yoku var ederdi. Misal, el âlem "su" dese yarım litrelik plastik su şişesi gelirdi zihinlere, ama o "su" deyince insanın gözünün önüne gelenlerin ilki Amazon'daki yağmur ormanlarıydı. Görkemli, efsunlu, çekici, buram buram testesteron kokan bir ekosistemdi Hayrettin. Tek çizgi hâlindeki ela gözlerinde samanyolu galaksisi vardı. Bakınca da bakmayınca da pişman olurdu insan. Yörüngesine girince ense köküne böcek ilacı sıkılmış meyve sineği gibi sersemlemek mümkündü. İnce bir dudak payı miktarınca da Ali Desidero'ydu Hayrettin. En ciddi silahı olan tebessümüne maruz kalanın hissettiği, cadının birbirinden leziz pastalarla dolu kulübesinin önünde şaşıp kalan Hansel'le Gretel'in hissettiğiyle birdi. Lafın özü, Hayrettin Şadilli'yi sevmek, bile bile yasak elmaya uzanmaktı, yasağı çiğnemenin cezasıyla elmanın lezzetini bir tutarak.

Hikâyenin dişi kahramanı Şadiye Şadilli ise madalyonun akça pakça tarafıydı. Asıl evi cennet yurduydu sanki de dünyaya bahçe kapısından öylesine bir görünüp kaybolmak için ayak basmıştı. İdare eder, tebessüm eder bir de bol bol kahrederdi. En sonuncusunu, Hayrettin Şadilli

MUAZZEZ'İN TARİF DEFTERİ

Broadway marka koca direksiyonlu arabamızda son ses fantezi müzik dinleyip Eylül başına kadarki sımsıcak öğleden sonraları Çiğdemli plajında geçirdiğimiz pamuk helva kıvamında zamanlardı. "Pandemi" sözcüğü ve götürüleri Kaf Dağı'nın ardında bir yerlerdeydi. Ormanlar yanmıyor, şehirleri ansızın seller basmıyordu. Akıllı telefon, sosyal medya, sınırsız internet gibi sonradan görme tırıvırılarla henüz karşılaşmamıştık. Tablet sözcüğü birçoğumuz için anlamsızdı. Uzaktan uzağa flörtleşip yılbaşı geldi mi birbirimize simli kartpostallar gönderiyorduk. LeColor marka kartpostalları özenle yerleştirdiğimiz zarfların ağzını yapıştırmaya gerek bile yoktu. Dünya çok daha güvenli, şeker pembesi renginde irice bir köydü. Fotoğrafı beğenmek için fotoğrafa dokunmanın gerektiği, Yonca Evcimikli, Burak Kutlu bu güzide yılların tek pürüzü Muazzez abla ve binbir çeşit pasta börek tarifiyle dolu harita metot defteriydi. Liseyi yenice bitirmiştim. Yıldız Kırtasiye'den alınma az sayıdaki defterimin kapağında pastel boya kutusundan çıkan yapıştırmalar vardı. Sıra arkadaşım Mehtap'ın gönlü olursa takasa giriyorduk. Kokulu silgilerimin karşılığında üç beş adet popstarlı etiketim oluyordu. İç sayfaları üç buçuktan dört ödevlerimle, şarkı sözleriyle, Yeşilay kulübünün hangi katta olduğu gibi kıytırık kenar notlarıyla dolu olan zavallı defterlerimin Muazzez ablanınkiyle yarışmaya takati yoktu. Zaten gönüllü de sayılmazlardı.

MAHMUR DİKİM EVİ

Bilenler bilir. Bilenler bilir derken şimdikinin yirmi beş otuz yıl kadar öncesinin Sarmısaklı'sını kastediyorum. Sarmısaklı dedim diye yanlış zannedilmesin. Balıkesir'in Ayvalık'ının dibindeki emekli işi, dört mevsim şenliksiz, toplasan anca iki ay cıvıltılı, bir karış boyunda, iki arpa enindeki sahil kasabası değil benim dediğim. Sarmısaklı, Köstenbol yolu üzerinde giderken solda, gelirken sağda olan. Doksan ikinin güzünde nüfusu bin kişi etmeyen, hamamı, lokması ha bir de alfabedeki harflerin bir tutamını tamamen keyfi sebeplerle yürürlükten kaldırıp kalanıyla kalan ömrünü geçiren muzip, geveze, ortalama insanların Sarmısaklısı dilime pelesenk, zihnime çift dikişli özlem olan.

Sarmısaklı denince de Mahmur Dikim Evi'nin cici böcek sahibesi Mahmure Kehribar bittabii. Mahmure ablanın sektöre hâkim olduğu yıllar, pilili okul eteklerini el yordamıyla kısaltıp saçlarını ütülediği gibi sokağa fırlayan vatkalı genç kızların kasabanın tek sahilinde cirit attığı zamanlardı. Aşkın bütün hâlleri, ki burada bütün hâlleri derken kalpteki pırpırları ilk fark edişten ayrılığa kadarki olanların topunu birden kast ediyorum, Sezen Aksu'dan sorulurdu. "Haydi Gel Benimle Ol," şarkısıyla sevdikçe seviyor, aldatıp aldanır gibi olursak da "Vazgeçtim" dinliyorduk. Düğün dernek işleri deninceyse "Rakkas"la hop oturup hop kalkıyorduk. "Şinanay mı?" O walkmanleri-

ÖMÜR İLİK SOĞANI

"Ama yazgısını yaldızlı çokomel kâğıtları gibi,
Tırnaklarıyla düzeltemiyor insan."
(Didem Madak, Ah'lar Ağacı, Sayfa 29)

Her yer, evin fıstıki yeşil rengindeki tiner esanslı, uzun, ince koridoru da dâhil olmak üzere, her bir mobilya tanesiyle her bir köşe, tazecik pişmiş köy sütü kokuyor. Ömür İlik mutfakta. Vakit öğle vakti. Güneş tam tepesinde. O da mutfak tüpünün tepesinde, sütlü Türk kahvesi pişirmekte. Ömür İlik'in elli beş yıl, dört ay, beş günlük hayatında çoğuna sıradan, azı için kayda değer zevkleri var. Bunların en başında, her öğlen on birle on iki arası Güral Porselen marka kulplu bardağında sütlü kahve içmekle melamin tabaklarının mavili beyazlı olanında elma armut yemek var. Vaktiyle hâli kalırsa da bir iki keyif sigarası tüttürmek. Ömür İlik'in mutfağı küçük. Oturma odasına dikdörtgen bir camlı bölmeyle bağlı. Bölmenin kenarındaki alçıdan çıkıntıysa market fişleri ve iğne iplik artanlarıyla dolu. Mutfağıysa zihninin aksine bir hayli düzenli. Evine gelen kırmızı rujlu, ince dudaklı kadın taifelerinden halis niyetli olanları maşallah deyip geçiyor, boyu yerle bir olan art niyetlilerse bedduayla ayrılıyor. Tezgâhından yükselen limonlu cif kokusundan tek rahatsız olanlarsa pazardan aldığı Bursa şeftalilerine dadanan bit ebatındaki mutfak sinekleri. Musluğun sağ yanındaki zeytinyağıyla sirke şi-

GÜLSENE BİRAZ YAMUK DEDE

2 Ocak 1935 tarihli resmî gazete vasıtasıyla Türk insanının hayatına giren soyadı kanunu şüphesiz birçok zoru kolay kılmış, ülkenin medeni dünyada ben de varım deme yolundaki attığı en sağlam, en gözle görülür adımlardan biri olmuştur. Gencecik cumhuriyetin yorgun halkı görevlendirilen nüfus memurları tarafından önce boylara, sonra sülalelere, sonra mahallelere, en sonunda da dayılara, yengelere, enişte lere, hatta ve hatta eltilere, görümcelere, bacanak ve baldızlara ayrılmıştı. İşinin ehli bazı devlet görevlileri, soyad verme esnasında karşısındaki ailenin lakap, yaş ortalaması, mali durum gibi kriterlerini göz önünde bulundururken bazısı da başına gelen elim hadiseden ötürü kendi bildiğince ödeşme yoluna gitmiştir. Aynı, miladi 1935 yılının güzünde Nüfus Kâtibi Hilmi Efendi'nin, İç Anadolu'nun çorak, kurak, it bağlasan durmaz, kışları soğuk ve kar yağışlı, yazları sevimsiz ve yine yağışlı kasabası Sapaköy'de yapmak zorunda kaldığı gibi. Hilmi Efendi, devlet tarafından kendisine bahşedilen soy isimlendirme işiyle canla başla meşgul olduğu vakitlerin herhangi birinde, saat tam da beşe beş varken, yorgun zihniyle iki metre öteyi görmez gözlerinin de ısrarına dayanamayarak, sırada bekleyen Sünnetçi Fehmi Çavuş'u görmezden gelmiş, kendisinden sonraki meslektaşlarının da ilerleyen yıllarda sıklıkla söyleneceği şekliyle "Bugün git yarın gel," deme gafletinde bulunmuştur. Fehmi Çavuş büyük, küçük ne

BEN DE

Geç kavuşanlara.

Zımbırık aşk hikayelerinin çoğu doğrusaldır. Vahşi doğadaki koca memeli, iri dişli, kürklü, heybetli canlı türleri misali doğar, büyür ve ölürler. Arkalarında, tepesinde guguk kuşlu duvar saatinin siftinip durduğu bir konsol dolusu fotoğraf albümüyle albümlerin anca son sayfalarına yetişebilen gürbüz torun torba birikintileri bırakarak tabii. Ömrü ortalama yarım asır civarında olan bu birliktelik türünde, çiftler bir diğerine bir tür Japon yapıştırıcısıyla bağlıdır. Genellikle birbirlerini bir ya da en fazla iki kez görüp nikah akdine karar verdiklerinden olsa gerek ayrılık, ayrılık acısı, bir daha görememe, görse de kavuşamama gibi alt başlıklara dair zerre miktarınca malumat sahibi değildirler. Evlenirken her bir şeylerinin tastamam olması yetmezmiş gibi ekseri olarak biri kız öteki erkek olmak üzere iki adet sorunsuz çocukları olur. Gazeteden kuponla yemek takımı alma kolaylığıyla akıp giden hayatlarının bir diğer sinir bozucu, yürek hoplatıcı, tansiyon fırlatıcı özelliği ise günlerinin bir metronom vasıtasıyla düzenlenmişçesine harmonik, sorunsuz, dingin bir şekilde 'ding dong ding dong' diye diye geçip gitmesidir. Pazarları orta direk çengel bulmacalar çözüp akşam yemeğinde fırınlanmış alabalık yerler. Saat onu vurmadan el ayak tırnaklarını kesip yataklarına girmiş olan zımbırık aşıkların çoğu ölmek